

KORT OM partiene på Stortinget i perioden 2017 - 2021

Sentralt i faget samfunnskunnskap er at elevene skal utvikle seg som engasjerte og kritisk tenkende deltakere i samfunnet. Med KORT OM partiene på Stortinget i perioden 2017-2021, får elevene kunnskap om hva et politisk parti er, og hvordan vi fordeler partier langs en politisk akse. Det er kun partiene som satt på Stortinget i perioden 2017 -2021, som omtales i ressursen.

TEMA 1: Politiske partier

I samfunnet har vi ulike oppgaver og utfordringer, som for eksempel hvordan vi skal drive skoler, helsevesenet og kulturtilbud. Et politisk parti er en organisasjon som jobber med hvordan vi skal løse de oppgavene og utfordringene vi har i samfunnet. Partienes medlemmer har ofte samme syn og meninger i politiske saker. Hvis de er uenige, har de diskusjoner og blir enige om hva partiet skal mene i de enkelte sakene. De politiske partiene lager parti-program, der det står hva partiet ønsker å få gjennomslag for hvis de kommer til makten. Derfor ønsker partiene å få valgt sine representanter inn på Stortinget.

TEMA 2: Partier på Stortinget, 2017 -2021

Ved valget i 2017 ble følgende ni partier valgt inn på Stortinget: Rødt (R), Sosialistisk Venstreparti (SV), Arbeiderpartiet (Ap), Senterpartiet (Sp), Miljøpartiet De Grønne (MDG), Kristelig Folkeparti (KrF), Venstre (V), Høyre (H), og Fremskrittspartiet (FrP). Partiet som fikk flest representanter, var arbeiderpartiet med 49. Partiene med færrest representanter, var MDG og Rødt med én representant hver..

TEMA 3: En politisk akse

Alle partier ønsker et best mulig samfunn, men de er uenige om hva som må gjøres for å oppnå det. Vi sorterer ofte partiene langs en akse med en venstreside, høyreside og et sentrum. Dette kaller vi en politisk akse. En slik inndeling passer for eksempel når vi snakker om økonomisk politikk. Da kan partiene plasseres på aksene ut ifra hva de mener om økonomisk utjevning, og offentlig planlegging og kontroll. I andre politiske saker er det ikke fullt så enkelt å plassere dem langs aksene. For eksempel når det gjelder klima og miljø. De fleste politiske partiene synes dette er en viktig sak.

TEMA 4: Venstresiden

Rødt, SV og Arbeiderpartiet regnes som venstresiden i norsk politikk. De ønsker et ganske høyt nivå på skatter og avgifter. Til gjengjeld skal staten betale for velferdsgoder som sykehus, utdanning og kulturtilbud. Partiene på venstresiden ønsker små økonomiske forskjeller mellom grupper i samfunnet. Det ønsker de å oppnå ved at de som tjener mest, skal betale mer skatt.

TEMA 5: Høyresiden

Høyre og Fremskrittspartiet regnes som høyresiden i norsk politikk. De ønsker lavere skatter, og mener at private bedrifter kan levere mange av velferdstjenestene på en billigere og mer effektiv måte. Partiene på høyresiden er ikke så opptatt av å utjevne økonomiske forskjeller mellom grupper i samfunnet. De er i større grad villige til å akseptere at noen har mer enn andre.

TEMA 6: Sentrum

I sentrum av norsk politikk plasserer vi Senterpartiet, KrF, Venstre og MDG. MDG sier selv at de er "blokkuavhengige". Partiene i sentrum kan samarbeide både med partier på høyresiden og venstresiden, avhengig av hvem de er mest enige med i enkeltsaker. I lang tid er det Arbeiderpartiet og Høyre som har vært de største partiene på Stortinget. Men det er lenge siden noen av dem har fått flertall. Det betyr at de har vært nødt til å samarbeide med partiene i sentrum.

TEMA 7: Rødt

Partiet Rødt (R) er helt til venstre på den politiske aksene. Rødt ble stiftet i 2007. Partiets ungdomsorganisasjon heter Rød Ungdom (RU). Rødt er et moderne, sosialistisk parti. Partiets politikk bygger på fire grunnverdier: likeverd, frihet, solidaritet og fellesskap. I dag finnes det store forskjeller i samfunnet. Noen har mye større rikdom enn andre, og noen har mye større makt enn andre. Dette vil Rødt endre på. Rødt vil ha et samfunn der det ikke er pengemakt og kapitalisme som rå. De ønsker et samfunn der det er folkestyret som bestemmer, basert på samarbeid. Slik vil vi også kunne ta vare på naturen og miljøet på en bærekraftig måte.

TEMA 8: Sosialistisk Venstreparti

Partiet Sosialistisk Venstreparti (SV) ble stiftet i 1975. Partiets ungdomsorganisasjon heter Sosialistisk ungdom (SU). SV er et sosialistisk parti. Det vil si at de er opptatt av at verden skal være rettferdig, og at alle barn og voksne skal ha like muligheter til å ha et fint liv. De mener at de som har mye penger, skal dele litt mer med de som ikke har så mye. SV synes også det er viktig at vi tar vare på jordkloden vår, slik at barn som lever om hundre år kan gå på ski og ha fine steder å leke.

TEMA 9: Arbeiderpartiet

Arbeiderpartiet (AP) ble stiftet i 1887. Arbeiderpartiet har vært det største partiet ved alle valg siden 1927. Partiets ungdomsorganisasjon er Arbeidernes ungdomsfylking, AUF. Arbeiderpartiet er et sosialdemokratisk parti. Partiets politikk bygger på tre verdier: frihet, likhet og solidaritet. Arbeiderpartiets mål er at enkeltmennesket har størst mulig frihet. For å nå det målet, er det viktig å ha arbeid til alle. De mener at de beste løsningene finnes i fellesskapet, fordi vi får til mer sammen, enn hver for oss. Arbeiderpartiet mener at vi trenger en sosialdemokratisk samfunnsmodell. De vil gjøre samfunnet vårt mer rettferdig, og ta vare på vanlige folk.

TEMA 10: Senterpartiet

Senterpartiet (Sp) plasserer seg i sentrum på den politiske aksene. Senterpartiet ble stiftet i 1920. Partiets ungdomsorganisasjon er Senterungdommen (SUL). Senterpartiet har vært knyttet til bondebevegelsen i Norge, og har hatt distriktpolitikk og desentralisering som kjernesaker. De ønsker at folk, makt og penger skal fordeles jevnt over hele landet. Senterpartiet (Sp) ser hele Norge. Uansett hvor du bor og hvem du er, skal du kunne ha et godt liv. De jobber for et samfunn der mennesker kan være frie og trygge, hvor vi tar ansvar for eget liv, for fellesskapet, natur og miljø. Senterpartiet mener at rettferdig fordeling, gode levekår og sosial tillit, henger sammen. Partiet mener at folket skal bestemme over seg selv, og sier nei til medlemskap i EU/EØS. Norge bør ha kontroll over seg selv.

TEMA 11: Miljøpartiet De Grønne

Miljøpartiet De Grønne (MDG) ble stiftet i 1988. Partiets ungdomsorganisasjon heter Grønn Ungdom (GU). På linje med andre grønne partier i Europa, prioriterer MDG vern av naturen fremfor videre økonomisk vekst. MDG vil ha et samfunn hvor vi har det bra, uten at vi ødelegger for andre. Vi må ta vare på miljøet, sånn at vi kan fortsette å gå turer i naturen. MDG er også opptatt av å ta vare på dyrene. De skal få bedre og større plass og være mest mulig ute på gården. MDG mener at det som er miljøvennlig skal være billigere enn andre ting, og enkelt å bruke uansett hvor du bor. Å forurense må være dyrt. MDG vil at politikerne i Norge skal kjempe mot klimaendringer, og derigjennom bidra til at færre må flykte, og sikre at barn både nå, og i fremtiden, får gode liv.

TEMA 12: Kristelig Folkeparti

Kristelig Folkeparti (KrF) plasseres i sentrum på den politiske aksene. Kristelig Folkeparti ble stiftet i 1933. Partiets ungdomsorganisasjon er Kristelig Folkepartis Ungdom, (KrFU). KrF er et kristendemokratisk parti, som baserer politikken på et kristent verdisyn. Partiets tre grunnpillarer er: Menneskeverd. Det vil si at alle mennesker er like mye verd, uansett hvem du er og hvilke egenskaper du har. Nestekjærlighet. Det handler om at vi må bry oss om hverandre, og hjelpe dem som trenger det. Forvalteransvar. Det betyr at vi må ta vare på jorden vår, slik at mennesker og dyr som bor der nå, og i fremtiden, skal ha det bra.

TEMA 13: Venstre

Venstre (V) er Norges eldste parti. Det ble stiftet i 1884. Partiets ungdomsorganisasjon heter Unge Venstre (UV). Venstre er et liberalt parti. De kaller seg selv det eneste sosialliberale partiet i norsk politikk. Venstre kjemper for frihet og muligheter for hver enkelt, samtidig som vi skal ta vare på hverandre. Frihet betyr at du skal få bestemme over deg selv. Det betyr at alle mennesker skal få gjøre det som gjør dem mest lykkelige, så lenge det ikke skader andre mennesker eller naturen. Venstre mener at vi skal ta ekstra godt vare på de som ikke har det bra. Slik lager vi et godt samfunn for alle, uansett hvem du er.

TEMA 14: Høyre

Høyre (H) er det nest eldste, og et av de største partiene i Norge. Høyre ble stiftet i 1884. Partiets ungdomsorganisasjon er Unge Høyre. Det formelle navnet er Unge Høyres Landsforbund (UHL). Høyre er et konservativt parti. De ønsker et samfunn med muligheter for alle. Norge er et veldig godt land å bo i, men Høyre vil gjøre det enda bedre. De vil at du og alle andre skal ha en god skole å gå på, en jobb man trives med, og at de som er syke skal bli tatt godt vare på. Høyre vil at du skal være sjef i ditt liv. Det betyr at du skal ha en skole der du lykkes. At du selv skal få bestemme hvilken hjelp du skal få når du er syk. Og at du, når du blir voksen, skal få bestemme mer over egne penger.

TEMA 15: Fremskrittspartiet

Fremskrittspartiet (Frp) ligger ytterst til høyre på den politiske aksene. Fremskrittspartiet ble stiftet i 1973. Partiets ungdomsorganisasjon er Fremskrittspartiets Ungdom, (FpU). Frp er et liberalistisk folkeparti. De tror at enkeltmennesker og familier vet best selv, hva som er bra for dem. Derfor bør familier få frihet til å leve sine liv, slik de selv ønsker. Fremskrittspartiet vil redusere skatter og avgifter, slik at folk får beholde mer av sin lønn, og bestemme selv hva pengene skal brukes til. De vil sikre at elever selv kan velge hvilken skole de helst vil gå på, selv om dette ikke er den skolen som ligger nærmest der de bor.

TEMA 16: Stortingsvalget 2021

Partiregisteret drives av Brønnøysundregistrene. Formålet med registeret er å gi politiske partier mulighet til å skaffe seg enerett til et partinavn. Registrering er ikke et vilkår for å delta ved valg, men det er kun de registrerte partiene som kan få utjevningsmandater ved valg. Dersom partiet ikke er registrert, mister de altså mulighet til å få utjevningsmandat.

KOMPETANSEMÅL

Samfunnskunnskap – fellesfag vg1/vg2

- reflektere over kva det inneber å vere medborgar, og samanlikne korleis politiske system er organiserte i forskjellige land og område
- utforske korleis interesser og ideologisk ståstad påverkar våre argument og val av kjelder, og reflektere over korleis det gir seg utslag i forskjellige meiningar ar

Samfunnsfag – kompetansemål etter 10. trinn

- reflektere over kva for aktørar som har makt i samfunnet i dag, og korleis desse grunngir standpunkta sine
- beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringar
- vurdere korleis utøving av makt påverkar enkeltpersonar og samfunn

Andre aktuelle ressurser fra erher.no

- [Ditt Valg](#)
- [Velkommen til Eidsvoll](#)
- [I Norge/Demokrati](#)
- [Domstolene](#)

Kilder til KORT OM partiene på Stortinget 2017 -2021

Brønnøysundregistrene: www.brreg.no / Partiregisteret

Redd Barna: barnasvalg.reddbarna.no

Regjeringen: www.regjeringen.no / den norske valgordningen i hovedtrekk

Stortinget: www.stortinget.no /stortinget underviser

Store norske leksikon: www.snl.no / norske politiske partier / sider om de enkelte partiene